

Skovrejsning ved forbrugerejede vandværker

- Fakta og fremtidig finansiering

18. august 2020

Formål med skovrejsning set fra vandværkerne

Formålet med skovrejsning er både at beskytte grundvandet og at lagre CO₂ og dermed bidrage til de nationale klimamål.

Særligt er det nødvendigt at beskytte grundvandet dér, hvor det dannes, men også omkring vandværksboringer. Derfor har man politisk vedtaget at etablere boringsnære beskyttelsesområder (BNBO), som skal være udlagt rundt om alle boringer inden udgangen af 2022 i et samarbejde mellem lodsejere, kommuner og vandværker.

Ift. skovrejsning er det oplagt at samtænke indsatsen med de nye BNBO-områder.

Danske Vandværker foreslår

Udgifterne til skovrejsning kan være en barriere for især mindre, forbrugerejede vandværker. Udover at de skal medfinansiere skovrejsningen skal de også stille en bankgaranti, hvilket er et krav fra Rigsrevisionen. Dette forhindrer nogle, mindre vandværker i at indgå eller gå sammen med andre vandværker om projekter.

Derfor foreslår vi, at:

Der afsættes i størrelsesordenen 50 mio. kr. over 4 år til samarbejdsprojekter mellem staten og forbrugerejede vandværker, hvor projekterne finansieres med 50 pct. fra hver part. Også mindre skovrejsningsprojekter skal være en del af ordningen. Ordningen skal være administrativt enkel.

Ordningen kan f.eks. finansieres via Finanslovens konto 24.74.04: Arealforvaltning mv., underkonto 10 ("Statslig skovrejsning"), hvor der i 2020 er afsat 32,1 mio. kr.

Baggrund: Flere forskellige typer af projekter

Når det gælder forbrugerejede vandværker og skovrejsning er der flere typer af projekter.

Den klassiske model er en **"20-40-40-model"**, hvor vandværket (eller vandværkerne) finansierer ca. 20 pct., staten 40 pct. og kommunen 40 pct.

Rollefordelingen i denne type af projekter vil typisk være:

Stat (Naturstyrelsen): Opkøb og finansiering + drift af jorden

Vandværket: Finansiering af deklaration/servitut på jorden, som indbefatter sprøjtefri drift i årene frem

Kommunen: Ansvar for planlægning, arealudvikling, hensyn til lokal turisme, vandsamarbejder ml. vandværker om grundvandsbeskyttelse mv.

Der kan være tale om flere vandværker, som går sammen om et skovrejsningsprojekt gennem de såkaldte 'vandsamarbejder', som man f.eks. har gjort det på Als i Sønderjylland.

Der er dog flere andre modeller, afhængig af de lokale politiske og budgetmæssige forhold. Ikke alle steder er der kommunalpolitisk vilje og finansieringsmuligheder. Her kan det være nødvendigt, at vandværket indgår en aftale med staten (Naturstyrelsen) om f.eks. en **50-50-model**, så de to parter hver finansierer 50 pct.

EU-støtte: Nogle projekter får EU-støtte, som administreres af Landbrugsstyrelsen under Miljø- og Fødevarerministeriet. Danske Vandværker ser gerne, at midlerne i højere grad går til at finansiere privat skovrejsning med grundvandsbeskyttelse som et primært formål.

Man skal være opmærksom på, at større kommunale vandværker typisk har bedre forudsætninger for at indgå i skovrejsningsprojekter end de mindre forbrugerejede, fordi de kommunale selskaber ofte har større økonomiske muskler.

En særlig pulje målrettet forbrugerejede vandværker vil derfor gøre, at også de mindre vandværker kan bidrage til at indfri de nationale klimamålsætninger.

Om Danske Vandværker

Danske Vandværker er en brancheforening, der organiserer godt 1800 vandværker rundt om i Danmark, primært forbrugerejede. Derudover består vores medlemskreds af flere hundrede leverandører og rådgivere inden for vandteknologi. Vores vandværker er typisk kun drikkevandsforsyninger, dvs. de håndterer ikke spildevand.

Vi arbejder for at sikre en bæredygtig forsyning af drikkevand til danskerne, så der også er rent vand i hanen til næste generation.